

DUCHOVNÍ POUČENÍ A ÚTĚCHA

«Kdo však prorokuje, mluví k lidem pro jejich duchovní poučení a útěchu»

(1 Korintským 14, 3)

Prostá katecheze čerpající ze zkušenosti Pravoslavné církve

ČTVRTLETNÍK ŽENSKÉHO PRAVOSLAVNÉHO MONASTÝRU SVATÝCH ANDĚLŮ
AFIDNAI ATTIKA ŘECKO

Číslo 9 • leden 2017

✠ OBSAH ✠

- **Text 1:** 1. ledna 2017
(dle juliánského kalendáře)
*Zastávky na naší
velkolepé pouti životem*
- **Text 2:** «Tehdy jsou úklady ďábla
bezmocné»
Mágova dobrá rada
- **Text 3:** Křesťan pouze miluje
Jak léčíme našeho bratra?
- **Text 4:** Jak se projevuje
opravdový éthos mnišství
Poslušnost a pokora
- **Text 5:** Živé příklady pokory
v pravoslavném Rumunsku
Moje matka
- **Text 6:** Abba Dorotheos z Gazy
(6. století)
*Tři části duše a pěstování
„dobrých myšlenek“*
- **Text 7:** Čtème jej se zbožností
*Presvatá Bohorodička
má zalíbení v četbě
Akathistu*
- **Text 8:** „Sláva na výsostech
Bohu...“
*Díkuvzdání a oslava
Pána za veškeré Jeho
milosti*

Obnovení Vtělení,
kráčíme vstříc Ukřižování
a slávě Nebeského království

1. ledna 2017 (dle juliánského kalendáře)

Zastávky na naší velkolepé pouti životem

Jeskyně, v níž se narodil sám Život a náš Archetyp, stojí na počátku naší cesty ke Kříži, slávě a našemu obnovení.

✠ Pokora • sebeponížení • jesličky • kříž • oběť
• vzkříšení • obnovení • život • sláva Království Božího...
... takové jsou „zastávky“ na naší vznešené cestě z oblasti
„zde“ a „nyní“, které se obnovují v Kristu, do oblasti
„vždy“ a „věčně“ ve společenství lásky s Otcem,
Synem a Svatým Duchem.

Šťastnou cestu pod záštitou Presvaté Bohorodice
a Andělů strážných!

„Jdu k Otci Svému... Pojďme i my, abychom zemřeli s Ním...“
(J 14, 12; 11, 12)

† Na svátek Obřezání našeho Spasitele a sv. Basila Velikého
nejmenší z pastýřů Kristových ovcí, utěradlem přepásaný,
† Kyprián, metropolita oropský a filijský

■ «Tehdy jsou úklady ďábla bezmocné...»

Mágoва dobrá rada*

«Nepřijmeš-li napřed svatou Eucharistii a nebudeš-li mít na krku křížek...»

Před několika lety byl jeden urozený a zbožný křesťan z Babylonu (dnešní Koptská Káhira v Egyptě) ustanoven úřady¹ do funkce správce věznice. K uvězněným se choval velice laskavě a soucitně. Nebudeme říkat jeho jméno, neboť je stále živ. Tento dobrý muž vyprávěl následující příběh, jejž pravdivost stvrdil přísahou:

Stalo se, že do věznice, kterou jsem měl na starosti, byli posláni čtyři mágové. Často jsem k nim zacházel, abych je podle své úřední povinnosti důkladně vyslechl, zapsal jejich výpovědi a tlumočil je pak výše postavenému úřadu. Jeden z mágů, ten nejstarší, si všiml, že se ke všem uvězněným chovám soucitně, a řekl mi v egyptském jazyce:

„Zapřísahám tě ve jménu Boha, který nás odevzdal do tvých rukou, abys

nás, čtyři mágy, nikdy nevyslychal, nepřijmeš-li napřed svatou Eucharistii a nebudeš-li mít křížek na krku! Mí společníci jsou zlí lidé a budou se ti snažit ublížit. Poslechněš-li moji radu, nic se ti nestane a neublíží ti ani oni, ani nikdo jiný.“

Jestliže to vyznávají i démoni a mágové, jak nerozumní jsou ti, kteří nevěří ve svaté Tělo Kristovo a bez ustání se rouhají Jeho Kříži, působíce nám takovou bolest a trápení!

Koho zde máme na mysli? Nepřátele Kříže, kteří jsou odsouzeni k věčnému zatracení dle Božího soudu, jak o tom svědčí svatý Pavel.²

(*) Neznámé stránky Pateriku, část I, Vyprávění svatých starců, §13. Vyd. „Zahrada Bohorodice“, s. 64-67. Redakčně upraveno.

1. „Úřady“ se zde myslí představitelé muslimského státu. V dějinách islámu nebylo neobvyklé, že na důležité posty byli dosazováni důvěryhodní, schopní a vzdělaní křesťané (např. svatý Jan Damašský).

2. Zřejmá narážka na Saracény, kteří zmiňovanou oblast dobyli v 8. století a kteří utiskovali nemuslimské obyvatelstvo. Islám skutečně odmítá Kristovo Božství, a tudíž i Kříž a svaté církevní Tajiny.

Křesťan pouze miluje

Jak léčíme našeho bratra?

Úctou a láskou*

Ke svému bližnímu musíme přistupovat s jemnou a obětavou láskou, a tím ho léčit.

Neměli bychom nikomu zdůrazňovat jeho slabosti a nedostatky. **O** lidech bychom měli mluvit jen hezky. **I** když si všímáme jejich chyb, **mlčíme a pouze milujeme.**

Chováme-li se totiž k někomu hrubému a bezcitnému tak, „jak si zaslouží“, činíme tak tohoto člověka jen horším. Přistupujeme-li k němu naopak s úctou a láskou, je dost možné, že ho učiníme lepším.

Křesťan k nikomu nechová nenávist či nepřítel.

Jak si vede skutečný křesťan? Jen a pouze miluje! Miluje dokonce i své nepřátele.

Když byl kamenován sv. prvomučedník Štěpán, nevšímal si svých tělesných bolestí, ale prosil za odpuštění pro své mučitele.

Proto volal: „Pane, nepočítej jim to za hříchy!“

Až do hloubi duše nás zasahuje pomyšlení, jak velká může být opravdová láska věřícího člověka!

Je to láska jedinečná a neopakovatelná, láska, která nám přináší **svobodu a pokoj.**

Tato láska naplňuje naši duši **světle** **Vzkříšením**, otevírá nám duchovní horizonty a povznáší nás na nebesa, ačkoli zůstáváme tělem na zemi.

(*) Makarios, biskup christopolský, *Pane a Vládce mého života...* Vyd. En plo, Athény 2016, s. 122-123. Redakčně upraveno.

Poslušnost a pokora *

**Bůh je s tím,
kdo se ve všem
přemáhá**

Abba Petr vypravoval:

Stalo se, že otce Sisoa, který žil na ostrově Klisma, navštívilo sedm poustevníků. Prosili ho, aby jim řekl nějaké poučné slovo.

Abba Sisoi řekl:

„Odpustte, bratří, jsem jen nevzdělaný muž. Ale povím vám o tom, jak jsem navštívil otce Ora a otce Athréa. Abba Or byl osmnáct let nemocen. Přišel jsem k němu, udělal hlubokou poklonu a poprosil ho, aby mi řekl něco poučného.

Abba Or mi řekl: „Co ti mám říct? Běž a dělej, co je správné. Bůh je s tím, kdo usiluje o něco většího, tedy s tím, kdo se ve všem přemáhá a ke všemu nutí.“

Abba Or a Abba Athré nebyli ze stejné země. Ale panoval mezi nimi neuvěřitelný pokoj a mír, dokud oba neodešli na věčnost. To proto, že Abba Athré měl neskonalou poslušnost a Abba Or zase obrovskou pokoru.

Prožil jsem u nich několik dní a pozoroval, jak se chovají. Jednou učinil Abba Athré něco neobvyklého.

Kdosi jim přinesl malou rybu a Abba Athré ji chtěl připravit pro svého starce, otce Ora.

Zrovna rybu krájel, když tu na něj zavolal Abba Or: „Athré! Athré!“ Otec Or rybu nedokrožil a okamžitě spěchal za starcem.

Taková poslušnost mne udivila, vždyť mohl přece říci: „Počkej chvíli, jen co dokrájím tu rybu.“

Zeptal jsem se otce Athréa: „Jak jsi získal takovou poslušnost?“

Abba mi odpověděl: „Ta poslušnost není moje, ale mého starce.“

Pak mě vzal za ruku a řekl: „Ted' se podívej na poslušnost mého starce!“

Athré usmažil malou rybu, schválně ji trochu připálil a zanesl ji starci. Abba Or ji bez jediného slova snědl.

Otec Athré se ho zeptal: „Je dobrá? Chutná vám otče?“ „Je výborná,“ odpověděl Abba Or.

Pak mu Athré přinesl ještě další kousek, který nebyl připálený.

„Tenhle kousek jsem trochu připálil, otče.“ Starec okusil a odpověděl: „Ano, máš pravdu, trochu jsi to připálil.“

„Vidíš, jakou má můj starec poslušnost?“ zeptal se mne Abba Athré.

Odešel jsem od nich a to, co jsem viděl, jsem se snažil podle svých sil zachovávat i ve svém životě.“

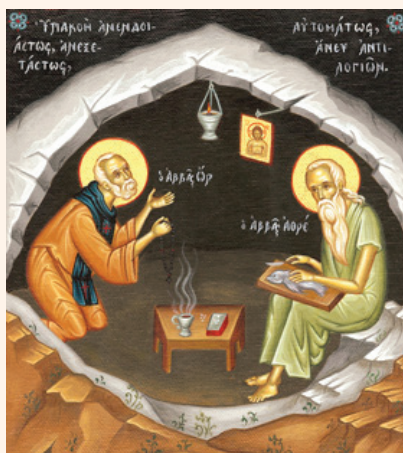
* * *

Když otec Sisoi skončil své vyprávění, jeden z poustevníků ho poprosil: „Bud' té lásky a řekni nám i ty něco poučného!“

Sisoi odpověděl: „Ten, kdo je vědomě pokorný a pokládá sebe sama za nic, naplňuje svaté Písmo.“

Jiný bratr se ho zeptal: „Otče, co znamená být poutníkem?“

A otec odpověděl: „Zachovávej mlčení, a kamkoli přijdeš, říkej si: Tady nemám co dělat. To znamená být poutníkem.“

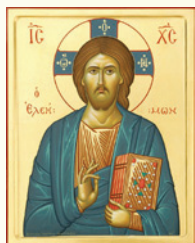

(*) Velký paterik, sv. 4., kap. 15, §144. Vyd. Sv. monastýru Narození Přesvaté Bohorodice, Panorama, Soluň 1999, s. 110-115. Redakčně upraveno.

Živé příklady pokory
v pravoslavném Rumunsku

Moje matka *

«...její láska k Bohu, laskavost
a umírněnost...»

Moje matka – vzpomínal starzec Petroniu – žila po celý život hlubokou duchovností. Zbožně slavila všechny církevní svátky, i ty méně významné. Ačkoli nepřečetla mnoho knih, měla zdravý duchovní úsudek a intuici. Nebyla sice vzdělaná v bohoslužebných pravidlech, ale neomylně se účastnila všech svátků, dodržovala všechny posty i výroční památky zesnulých.

Takřka denně bylo její první starostí udílení almužny. Zvala k sobě cizince a chudáky přímo z ulice, poskytovala jim v našem domě útočiště a všemožně se o ně starala. Žádný chudák od nás neodcházel s prázdnýma rukama. Můj otec matce občas vyčítal její příliš otevřenou náruč.

S velikou zbožností se matka účastnila modliteb za zesulé. Každou sobotu rozdávala na jejich počest zvláštní almužnu: džbán mléka nebo nějaké jídlo a vodu, které sama roznášela sousedům.

Zbytek soboty strávila praním prádla a vařením, aby bylo vše nachystáno na neděli, až se všichni vrátí ze svaté Liturgie. V neděli nikdy nevařila.

Jakmile zazvonil zvon před sobotní večerní, všechny práce byly hotovy a začala neděle.

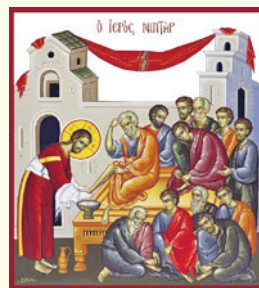
V neděli ráno jsme se všichni oblékli do čistého oblečení a vyrazili do chrámu.

Náš otec vstával velmi brzy: modlil se, poté četl akathist k Pánu Ježíši Kristu a připojoval různé úryvky z Nového Zákona.

Než jsme odešli do chrámu, všichni jsme navzájem prosili jeden druhého o odpuštění: „Odpustte mi!“ – „Ať ti Pán Bůh odpustí!“ To jsme činili nejen mezi sebou, ale i s našimi sousedy.

Postili jsme se tři dny v týdnu: v pondělí, středu a pátek, a také jsme přesně a zbožně zachovávali dlouhodobé posty. Postily se i malé děti, dokonce i tehdy, když byly nemocné. Velký půst byl velmi důležitou událostí v životě každého z nás. Měli jsme na toto období dokonce speciální nádoby, hrnce a stříbrné příbory. Pascha a Narození Kristovo se v našich vesnicích slavily mnoho dní.

Moje maminka byla naprosto nedostižnou hospodyní. Šila, tkala na stavu, pletla. Ze jejích rukou vycházelo všechno naše oblečení: košile, kabáty, vesty, čepice, šály, a také vlněné pokrývky a prostěradla. Vychovala osm dětí, šest dcer a dva syny. Všechny naučila bázni Boží, úctě k lidem a poctivosti. Pokud někdo narušil pořádek jejího „monastýru“, okamžitě byl za to potrestán.

Zbožnost, víra, zachovávání všech našich křesťanských povinností – to vše bylo pro nás samozřejmostí. Vše vycházelo z hloubi maminčiny existence. A stejně tak její láska k Bohu, laskavost a umírněnost.

Jednou, když už jsem žil ve městě Brosteni, zajel jsem za svou matkou a strávil s ní svátek Paschy. Připomněl jsem si tehdy všechny naše křesťanské zvyky, se kterými jsem se od svého dětství již nikde nesetkal...

Měl jsem možnost si s maminkou v klidu pohovořit – a tehdy jsem si uvědomil hloubku jejího křesťanského života.

Na Velký čtvrtek matka brzo ráno odešla z domu. Jakmile se vrátila, zeptal jsem se jí, kde byla. K mému údivu se přiznala, že byla navštívit nemocnou sousedku, aby jí přinesla dárek: umyla jí nohy jako připomínku Kristovy pokory před Poslední večeří. „Pán umyl nohy Svým učedníkům: neměla bych proto udělat i já něco pro Něj?“ řekla mi. „Chtěla jsem Ho napodobit. Umyla jsem nohy Gabrielově ženě Marii, která je nemocná a nemůže vstát z postele. Dala jsem jí pár našich nových ponožek.“

Na Velký pátek se její oči po celý den zalévaly slzami. „Když jen pomyslím, jak hrozně za nás trpěl náš Pán Ježíš Kristus,“ svěřovala se mi, „musím plakat a sténat bolestí.“

Na Velkou sobotu, když jsme obdivovali velikonoční pečivo, které upekla na Paschu, matka řekla: „Udělala jsem je tak krásně ne proto, abyste je s chutí jedli – já sama nemám vůbec chuť se jich ani dotknout. Upekla jsem je v první řadě ke slávě našeho Pána, který zítra vstane z mrtvých.“

* * *

Ani ve stáří, i když trpěla mnohými nemocemi, nikdy nechyběla na chrámové bohoslužbě.

Na vesnici měli ženy ve zvyku líbat ruce starým lidem a vdovám a vkládali jim do rukou peníze. Jednou se mne matka zeptala, zda dělá dobře, když si ty peníze bere.

Řekla mi: „Nikdy ty peníze neutratím pro sebe. Kupuji za ně svíčky a zapaluji je před ikonou Bohorodice. Doma dělám deset poklon za každou minci a modlím se za zdraví těch, kteří mi je dali.“

Jindy jsem chtěl vědět, co maminka zná z učení naší Církve. Odrecitovala mi Vyznání víry, Sen a List Přesvaté

Bohorodice – všechno zpaměti. Uměla 49. žalm, mnoho modliteb, troparů a svátečních stichir, které se naučila na bohoslužbách v chrámu. Byl jsem tím vším zcela ohromen, protože své znalosti nikdy nevystavovala na odiv a zbožně je uchovávala ve svém nitru.

Celý její život byl naplněn modlitbou. Než vyšla z domu, vždy se modlila před ikonami. Pokřížovala se a udělala několik poklon. Teprve pak se dala do práce. Jméno našeho Pána a Přesvaté Bohorodice pronášela s hlubokou zbožností, vřele, pravdivě a s neotřesitelnou vírou v Boží pomoc.

* * *

Ke svému odchodu z tohoto světa se dlouho připravovala. Ve své truhlici měla nachystán pohřební rubáš a svíčky.

Několik týdnů před smrtí jsem ji znovu navštívil a přivezl několik svící z čistého vosku. Měla obrovskou radost. Uložila si je hned do své truhlice, a tak jsem mohl zahlédnout, co v ní měla připraveno.

Po několika měsíční nemoci odešla na věčnost dne 4. června 1967.

Již před začátkem Petropavlovského postu požádala mou sestru Glykérii: „Zajdi za otcem Janem, aby za mnou přišel, vyzpovídal mě a přinesl mi svaté Přijímání.“

Tři dny se postila, vyzpovídala se a přijala svaté Tajiny. V sobotu 1. června se umyla, převlékla, učesala a řekla Glykérii:

„Přikryj mě prostěradlem, vždyť vidíš, že přicházejí tři ženy celé v bílém.“

„Kde jsou maminko?“ zeptala se Glykérie. Dívala se oknem na ulici, ale nikoho neviděla.

„To nic, jdou si pro mne, ne pro tebe.“

Jedné noci, krátce před zesnutím, spatřila ve snu Dimitrije, svého nejmladšího syna, který nás všechny předešel na věčnost

Dokončení na str. 8

■ Abba Dorotheos z Gazy (6. století)

Tři části duše a pěstování «dobrých myšlenek» *

Patristická terapie

Dle svatých otců je lidská duše tvořena třemi částmi: žádostivou, vznětlivou a rozumovou.¹

Vášně rozumové části duše vzbuzují rouhavé myšlenky, vášně vznětlivé části vyvolávají zlé myšlenky² a vášně žádostivé části rodí myšlenky smyslné.

Obecně platí, že pokud tyto tři duševní síly nefungují podle přirozenosti, stanou se nemocnými a zvrácenými. V takovém případě působí proti své přirozenosti a stávají se sídlem tří nejobecnějších vášní: **slávychtivosti** (rozumová část), **chamtivosti** a **lásky k penězům** (vznětlivá část) a **oddávání se rozkoším** (žádostivá část).

Abba Dorotheos nás charismatickým a prostým způsobem ujišťuje: „všichni otcové praví, že všechny vášně povstávají z těchto tří základních vášní: z slávychtivosti, chamtivosti a rozkošnictví.“³

Dále vysvětluje, jak je možné tyto tři síly či mohutnosti duše vyléčit a osvobodit je od zlých myšlenek, které se v nich rodí:

„U každé vášně existuje ctnost, která je jejím protikladem. Proti pýše stojí pokora, proti chamtivosti milosrdná štědrost, proti marnotratnosti zdrženlivost, proti zbabělosti statečnost, proti sklíčenosti trpělivost, proti zlobě mírnost, proti nenávisti láska. Každá vašeň má tedy svůj protiklad v podobě konkrétní ctnosti.“⁴

Nestačí se však pouze zbavit vášní. Je třeba, abychom v sobě opět zasaдили, vypěstovali a správně upevnili ctnosti. Ctnosti byly totiž do našeho srdce vloženy samotným Bohem.

„Ctnosti nám byly dány Bohem jako součást naší přirozenosti. Když Bůh stvořil člověka, vložil do něj zároveň semeno ctnosti.“ „Naopak vášně k naší přirozenosti nepatří, protože nemají ani podstatu ani existenci.“ (Tma, která nebyla stvořena a neexistuje co se týče své podstaty, převládá tam, kde není světlo.) „Když se duše kvůli touze po smyslných rozkoších odvrátila od ctností, vytvořila místo nich vášně a upevnila je v sobě.“⁵

Abba Dorotheos nás dále nabádá:

„Proto vám říkám: snažte se pěstovat dobré myšlenky, abyste je pak našli i na onom světě (poté, co se rozloučíte s tělem).“⁶

Bohonosný otec Dorotheos zvláště upozorňoval na „škodu, kterou přináší podezřívavost“. Radil, abychom „za žádnou cenu nedůvěřovali svým podezřením“ a aktivně je přemáhali pomocí „dobrých myšlenek“:

„A když se stane, že v důsledku vlastní špatnosti, do nás budou zasety podezřívavé myšlenky, musíme je okamžitě obrátit v myšlenky dobré, a tak nám nebudou moci uškodit. Podezření je vždycky zlé a nikdy nezanechává duši v pokoji.“⁷

„Nepřej si vidět zlé skutky svého bližního a nepřijímej podezření proti němu. Pokud jsi však, kvůli své vlastní špatnosti, už dopustil, aby se v tvém srdci uhnízdily podezřívavé myšlenky, dej si práci a proměň je v myšlenky dobré. A děkujme Bohu za všechno. Tak získáme dobrotu a svatou lásku.“⁸

Přesvatá Bohorodička má zalíbení v četbě Akathistu *

«...raduj se i ty!»

V celém stvoření, ani na nebi, ani na zemi, neexistuje větší a nevyslovitelnější zázrak než Přesvatá Bohorodice. Tento zázrak je důstojně popsán a oslaven – nako-lik je toho schopen lidský jazyk – jedině v Akathistu k naší Vládkyni Bohorodici, který byl napsán

skrže Její milosti a osvětlení.

Proto se Matka Boží zjevila mnoha svatým – ctihodnému Janu Kukuzelovi, otcí Anti-povi Moldavskému, ctihodnému Alexandru Svirskému, ctihodnému Kosmovi Zograf-skému či jasnovidnému starci Filaretovi Konstamonitskému – a pravila jim:

„V těch nádherných čtyřadvaceti slokách Akathistu mám takové zalíbení, že budu milovat, bránit, zachovávat a ochraňovat ode všeho zla každého křesťana, který Mi vždy jednou za den zapěje tento chvalozpěv a bude žít podle příkázání Páně. A v poslední den jeho života se ho zastanu před Svým Synem.“

Otec Tichon Asketa říkal, že mnich by měl střídát hodinu práce a hodinu modlitby.

A pokud jde o Akathist k Přesvaté Bohorodici, ke kterému choval velkou lásku, vyprávěl jednou o příhodě, jež se stala v jednom ruském monastýru.

„Jistý mnich čítal Akathist čtyřadvacetkrát denně, a to takovým způsobem: jakmile uslyšel, že bijí hodiny, začal se modlit. Hodiny mu ukazovaly míru. A pokaždé pronášel Akathist s takovou zbožností, jako by jej četl poprvé. Jednoho dne zaslechl hlas z ikony Bohorodice: „Raduj se i ty, Můj služebníče, raduj se!“

Při četbě Akathistu stékaly po tváři otce Tichona mnohokrát denně slzy dojetí.

(*) Archimandrita Ioannikios Kotsones, *Athonský paterik*. Vyd. Hesychasteria sv. Řehoře Palamy, Soluň 1999, s. 337.

(*) Časopis „*Agios Kyprianos*“, č. 303 (červenec-srpen 2001), s. 54-55. Redakčně upraveno.

1 Abba Dorotheos, PG, t. 88, col. 1832B (*Výklad některých kázání sv. Řehoře Theologa, proslovených na počest svatých mučedníků*).

2 Zlými myšlenkami jsou zde myšleny nejen obvyklé „nečisté“ myšlenky, ale i to, „když člověk špatně smýšlí o druhých a přemýšlí, jak se pomstít svým nepřítelům“ (ctih. Nikodém Svatohorec, *Exomologitarion* (Zpovědní příručka), vyd. M. Saliveros, Athény, s. 42).

3 Abba Dorotheos, PG, t. 88, col. 1756C (*Kázání dvanácté*, §5). Viz také: ctih. Marek Asketa, PG, t. 65, col. 917C / *O duchovním zákoně*, 6. kapitola, §43; *Filokalia*, t. 1, s. 102, §41: „Mysl bývá zaslepena těmito třemi vášněmi: lakotou, domýšlivostí a rozkošnictvím.“

4 Abba Dorotheos, PG, t. 88, col. 1757B / tamtéž.

5 Tamtéž, col. 1757C, §6.

6 Tamtéž, col. 1753C, §4.

7 Tamtéž, col. 1720C / *Kázání deváté*, §3.

8 Tamtéž, col. 1804BC / *Poučení šestnácté*, §3 (*Sources chrétiennes*, t. 92, s. 504, 11. 26-30 / *List druhý*, §187).

• Viz také tamtéž col. 1800B / *Poučení šestnácté* (*Sources chrétiennes*, t. 92, s. 496, 11.15-21 / *List první*, §183): „Dejž nám dobrotivý Bůh, abychom se i my naplnili dobrotivostí, abychom získávali prospěch z každé situace a nikdy nesmysleli špatně o svém bližním. A jestliže si něco špatného pomyslíme a kvůli své vlastní špatnosti v nás vznikne podezření, okamžitě svou myšlenku obraťme k dobru. Jestliže neuvidíme v našich bližních zlo, zrodí se v nás s Boží pomocí dobrota.“

■ «Sláva na výsostech Bohu...»

Díkůvzdání a oslava

Pána za veškeré Jeho milosti *

Starec Nektárij často nabádal své duchovní syny a dcery, aby vzdávali díky Pánu za veškeré Jeho milosti.

Jako příklad upřímné vděčnosti uváděl sv. Eleazara Anzerského.

Bohumilý Eleazar vyšel jednou na balkón své cely, a rozjímaje o nádheře okolní přírody, byl dojat k slzám.

Z hloubky svého srdce, naplněného božskou láskou, vydechl tato slova:

„Ó Pane, takovou krásu jsi pro nás stvořil! Jak a čím Ti mohu já, ubohý červ, poděkovat za všechny Tvé veliké a nekonečné milosti?“

Modlitbou svatého a silou jeho vzdechů se otevřela nebesa a před jeho duchovníma očima se zjevily myriády zářivých andělů, zpívajících veliký andělský chvalozpěv: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.“

A z nebe se ozval hlas:

„I ty, Eleazare, vzdej svému Stvořiteli díky tímto chvalozpěvem!“

Starec Nektárij zarmouceně říkal:

„Dnešní lidé už k Pánu nevznášejí modlitby díkůvzdání. Stále jen o něco prosí a prosí a podobají se tak nevďečným žebrákům.“

(*) *Ctihodní starci optinští, ctihodný Nektárij*. Vyd. Monastýru ctih. Simeona Nového Theologa, Kalamos 2003, s. 304. Redakčně upraveno.

Dokončení ze str. 5 • **Moje matka**

a na něhož celý život s bolestí vzpomínala. Spatřila ho, jak kráčí po louce v bílé košili, s nepokrytou hlavou a sbírá květiny.

„Co tady děláš?“ zeptala se ho.

„Trhám kytíčky“, odpověděl syn.

„A proč nemáš čepici? Vždyť jsem ti ji nasadila.“

„Zde nic takového nepotřebujeme,“ řekl radostně Dimitrij.

Poté, co přijala svaté Tajiny, se její tvář proměnila. Od té chvíle už nic nejedla, jen prosila o trochu chladné vody, neboť měla horečku. Vtom se jí zachtělo něčeho, co v naší přítomnosti nikdy dříve nedělala. Začala zpívat tropary, které se naučila v chrámu: „Kristus vstal z mrtvých“, „Kteřížkoli v Krista pokřtěni jste“, „Narození Tvé, Kriste Bože náš“, tropar svaté Padesátnice a další. Bez ustání se modlila: „Pane Ježíši Kriste, smiluj se nade mnou hříšnou“, „Matko mého Pána, smiluj se nade mnou hříšnou“, „Pane, netrestej mne v prchlivosti Své a v hněvu Svém mne nekárej...“, 50. žalm

a stále opakovala: „Pane, přijmi všechny, kteří k Tobě přicházejí, a pak přijmi i mne...“

Poslední den a noc z pondělka na úterý vůbec nespala a jen se bez ustání tiše modlila. Pak řekla Glykérii: „Nech za mne sloužit řádnou panychidu s kolivou, prosforou a květinami a... a předáš otcí (Petroniovi) bílý list s mými odpuštěnými hříchy. Ať jej zachová jako památku na svou matku...“

V úterý ráno, dne 4. června, když oknem jejího pokoje pronikly první sluneční paprsky, poprosila Glykérii o svíčku, otevřela oči a zašeptala: „Odpusť mi!“ Pak se obrátila a usnula navždy...

Její duše vyletěla z hliněné nádoby těla, jež muselo na této zemi tolik vytrpět. Z její tváře vyzařoval pokoj a na ústech měla úsměv...

* * *

Matka žila 87 let, z toho 39 se svým manželem, zbylých 25 jako vdova. Narodila se se 8. září 1880, vdala se v lednu 1903 a zemřela 4. června 1967.

Můj otec se narodil roku 1873 a zemřel 1. srpna 1942.

(*) Starec Petroniu Tanase, *Obrazy pokory*. Vyd. Orthodoxos Kypsele, 2004, s. 95-101.

• **Adresa:** Monastýr Svatých Andělů, 145 65 Agios Stefanos, P.O.Box 51891, Řecko • **e-mail:** mhangels@otenet.gr • **tel:** (+30) 22950 22582 • **fax:** (+30) 22950 22582 • **Vychází v osmi jazycích:** angličtině, češtině, francouzštině, gruzínštině, italštině, ruštině, řečtině a švédštině • **Distribuce zdarma** • **S požehnáním a dohledem** metropolitů oropského a filijského Kypriána Řecké pravoslavné starostylní církve (Church of the True Orthodox Christians of Greece) • elektronická verze ke stažení na www.orthodoxiachristiana.cz